

TRANSCRIPCIÓ DEL MS. BRITISH MUSEUM
COTTON CALIGULA A XV (ff.73^r-77^r).

Cassiodorus de compoto paschali

//F.73^r// Si uis scire quotus annus est ab incarnatione
d(omi)ni n(ostr)i, XLV / per quindecim computa, fiunt
DCLXXV. is semper adde / regulares XII, fiunt DCLXXXVI<I>
adde ad indictionem / annis cuius uolueris, ut puta

Titulum. Cassiodorus de compoto paschali marg., m. alt. C:
Incipiunt argumenta de titulis paschalibus Aegyptiorum inuesti-
gata sollertia ut praesentes indicent Janus: Incipiunt argumenta
de titulis paschalis Aegyptiorum inuestigata solertia ut praesentes
indicent Krusch 1 uis scire C: nosse uis Janus et Krusch
annus est C : sit annus Janus, Krusch 2 Iesu Christi om. C
XLV per quindecim computa C: computa quindecies XXXIV Janus,
Krusch 3 DCLXXV C: DX Janus, Krusch regulares XII C:
XII regulares Janus, Krusch DCLXXXVI C: DXXII Janus, Krusch
4 ad C: etiam Janus: et Krusch.

5 primam, fiunt simul anni DC /₅ LXXXVIII. isti s(un)t
 anni ab incarnatione d(omi)ni n(ostr)i Ih(es)u Chr(is-
 t)i. / hoc tantum memor esto sollicitus ut succidenti-
 bus annis / semp(er) quando ad quindecimam indictionem
 ueneris, si XLV / p(er) XV computabas, XLVI p(er)
 10 XV computa, quib(us) additis / semp(er) XII supra-
 scriptis regularib(us) inplebis numerum /₁₀ annor(um)
 d(omi)ni et nihil remanet, q(uo)d post XII addere
 possis / sic ut in aliis dictionibus remanet ut in
 prima indictione I, / in secunda II, in tertia III
 15 u(e)l usq(ue) ad XIII, tot remanet / de conpotu su-
 prascripto. quota fuerit indictio in XVma / uero
 indictione si ad su(m)mam superiorem, id est ad XLVI
 /₁₅ uel ad XLVII non XV, sed unum addas, ut et (sic)
 puta XLVII / p(er) XV computes et s(uprascripto)s
 20 XII addas, hoc argomto annos d(omi)ni inuenies.

5 primam C: tertiam Janus, Krusch DCLXXXVIII C: DXXV Janus,
Krusch 6-7 Ihesu Christi om.Janus, Krusch 7-20 hoc
 tantum memor esto...hoc argomto annos domini inuenies om. Ja-
nus , Krusch.

Si uis scire quotus sit indictio, ut puta
 XXV, sume annos ab incar/natione d(omi)ni n(ostr)i
 Ih(es)u Chr(ist)i. id est DCLXXXVII. is semp(er) adi-
 ce tetra, / fiunt DCXCI. haec partire p(er) XV, rema-
 25 nent I. prima est /₂₀ indictio. si uero nihil reman-
 serit, XV indictio est./

Si uis cognoscere quod sunt epactae, id
 est adiectiones lu/nares, sume annos ab incarnatione
 d(omi)ni q(uo)d fuerint, / DCLXXXVIII. Hos partire
 30 p(er) X et VIIII, remanent IIII. / hos p(er) XI mul-
 tiplica, fiunt XLIIII. hos item partire per /₂₅ XXX,

21 quotus sit C: quota est Janus, Krusch   22 XXV C: consu-
 latu Probi iunioris Janus: consulato Probi iunioris Krusch   23
 DCLXXXVII C: DXXV Janus, Krusch (in cod. C legitur DXXV
sup. lin.) is C: his Janus, Krusch   24 DCXCI C: DXXVIII
Janus, Krusch haec C: hos Janus, Krusch   25 I. prima C:
 III, tertia Janus, Krusch   26 XV C: decimaquinta Janus,
Krusch   27 cognoscere Janus, Krusch: cognoscere C sunt
 C: sint Janus, Krusch   29 domini C: domini nostri Iesu Chris-
 ti Janus, Krusch quod C: quot Janus, Krusch   DCLXXXVIII
 C: DXXV Janus, Krusch   30 IIII C: XII Janus, Krusch hos
 C: om. Janus, Krusch   31 XLIIII C: LXXXII Janus, Krusch.

remanent XIII, XIII fiunt adiectiones lunares.

//f.73^V// Si uis scire adiectiones solis, id est concurrentes septimane / dies, sume annos ab incarnatione d(omi)ni q(uo)d fuerint, ut puta / DCLXXXVIII p(er) 35 indictionem I et annorum qui fuerant quar/tum partem semp(er) adiecte, id est CLXXII, qui simul fiunt /₅ DCCCLX. is adde IIII, fiunt DCCCLXIIII. hos partire

32 XIII C: XII Janus, Krusch fiunt C: sunt Janus, Krusch

Post adiectiones lunares add. Janus et Krusch, inter rectos uncos Item aliud computum. computa a primo anno usque in quem uolueris, ut puta in X anno. Dimitte semper I, remanent IX. Multiplica per VIII annos XI annuas epactas, et facies nouies undeceni, XCVIIII. Hos partire per XXX, id est ter trecenteni, XC, remanent VIIII. Nona est epacta circuli decemnouenalis. Ita anno XI, dimitte unum, remanent X, decies undeceni, CX. Hos partire per XXX, remanent XX. Uicesima epacta lunaris erit circuli decemnouenalis anno XI. Ita per omnes decem et nouem annos sub hac breuitate computabis 35 quod C: quot Janus, Krusch DCLXXXVIII C: DXXV Janus, Krusch 36 I C: tertiam Janus, Krusch fuerant C: fuerint Janus, Krusch quartum sic in C: quartam Janus, Krusch 37 adiecte C: adice Janus: adice Krusch est C: est nunc Janus, Krusch CLXXII C: CXXXI Janus, Krusch 38 DCCCLXIIII C: DCLX Janus, Krusch.

p(er) < VII >, / id est septies, septies terni,
 40 XXI, remanent III. tres sunt / epactes solis, id
 est concurrentes septimane dies p(er) supra/scrip-
 tam indictionem consul Probi iunioris./

Si uis scire quotus annus sit circuli
 X et VIII annor(um), sume/₁₀ annos d(omi)ni, ut
 45 puta DCLXXXVIII et unu(m) semp(er) adiecte, fiunt /
 DCLXXXVIII. hos partire p(er) X et VIII, remanent
 V. quintus / annus est cicli decenouenalis. q(uo)d

39 VII nos: IIII C: VII Janus, Krusch id est...XXI C: om. Janus:

id est septies XCD. C. XXX septies quaterni XXVIII Krusch

40 III C: II Janus, Krusch tres C: duae Janus: due Krusch

epactes C: epactae Janus: epacte Krusch 42 consul C:

consulatu Janus, Krusch Post Probi iunioris legitur in Janus

et Krusch inter rectos uncos Item nuper inuentum, melius iudi-

caui, si breuiter patefiat. Simili modo computa ab anno, qui

est post consulatum domini nostri Tiberii iunioris Augusti,

tantummodo ut in fine, ubi supra calculatio IV additos habet,

iam non IV, sed I pro his adicias 43 annus sit C: sit

annus Janus, Krusch 45 DCLXXXVIII C: DXXV Janus, Krusch

adiecte C: adiece Janus: adiece Krusch 46 DCLXXXVIII

C : DXXVI Janus, Krusch 47 V. quintus C: XIII. tertius

decimus Janus, Krusch annus est C: est annus Janus, Krusch.

nihil remanserit, XVIIIII annus est. /

Si uis scire quotus ciclus lunae est qui
 50 decennouenali cir/culo continetur, sume annos d(omi)-
 ni, ut puta DCLXXXVIII, et /₁₅ subtrahe semp(er)
 duo, remanent DCLXXXVI. hos partire / p(er) X et
 VIII, remanent duo. secundus ciclus lunae est dece-
 nno/uenalis circuli. quotiens (autem) nihil remanerit,
 55 VIII et X est. /

Si uis nosse quib(us) annis XVIIIII circuli
 martius mensis XIII / luna paschalis incurrat,
 anno II, V, VII, X, XIII, XVI/₂₀ et XVIII, hos s(upra-
 scripto)s septem annos in mar(tio) men(se) reperiēs,
 60 resi/duos uero XII, secundu(m) regula(m) subter
 adnixam apri(li) / men(se) indubitanter calculabis./

48 nihil C: si nihil Janus, Krusch annus om. Janus, Krusch

51 DCLXXXVIII C: DXXV Janus, Krusch 52 DCLXXXVI C:

DXXIII Janus, Krusch 53 duo. secundus C: X. Decimus Janus,

Krusch 54 remanerit C: remanet Janus, Krusch 57 martius

mensis C: Martio mense Janus, Krusch paschalis C, Janus:

pascalis Krusch 58 XVIII C, Krusch: et XVIII Janus

61 adnixam C, Krusch: annexam Janus.

Si uis scire quando bissextus dies sit,
 sume annos d(omi)ni, ut puta DCLXXXVIII, partire
 hos p(er) quattuor. si nihil remanserit, /₂₅ bissextus
 65 est. si unus uel duo (ue)l tres remanent, bissex//f.
 74^r//tus non est. Ne tibi forsitan aliqua caligo
 erroris oc/currat p(er) omnem conpotum quem ducis,
 si nihil supra fuerit, / eu(ndem con)potum e(ss)e
 p(er) quem ducis cognosce, ut puta si p(er) X et
 70 VIIII / ducis, nihil supra fuerit, scias XVIII
 e(ss)e, si p(er) XV, quindecim₅, si per septem,
 septimum. /

Incipit calculatio quomodo reperire possit

63 DCLXXXVIII C: DXXV Janus, Krusch 65 uel...uel C: aut
 ...uel Janus, Krusch 67 conpotum C, Krusch: computum
Janus quem C: per quem Janus, Krusch 68 supra fuerit
 C: superfuerit Janus, Krusch 69 cognosce C: agnosce Janus,
Krusch 70 ducis C, Janus: ducens Krusch nihil C, Krusch:
 et nihil Janus supra fuerit C: superfuerit Janus, Krusch
 scias C: om. Janus, Krusch 71 quindecimam C: quindecimum
Janus, Krusch 73- Hoc argum. (Incipit calculatio quomodo
 reperire...VII kalendas maias nullatenus celebrabis) in Janus
et Krusch sub numero XIV constat. 73 possit C, Janus: potest
Krusch.

quota / fuerat singulis annis XIIII luna paschalis,
 75 id est primi / circuli decenouenalis. anno primo
 q(uia) non habet aepactas / lunares p(ro) eo q(uod)
 cum nonidecimi inferioris anni XVIII /₁₀ et suas
 XI aepactas, addito etiam ab Aegyptis die uno, /
 fiunt XXX, id est luna mensis unius integra et nihil
 80 re/manet de aepactis, et q(uod) in apri(li) mense
 incidit eo anno / luna paschalis XIIII, tene regula-
 res in eo semp(er) XXXV, / subtrahe XXX, id est
 ipsa luna integra et remanent /₁₅ quinq(ue). quinto
 die a k(a)l(endis), hoc est no(nae) apri(lis),
 85 occurrit XIIII/ma luna paschalis. tene suprascripto
 quinq(ue), adde et / concurrentes eiusdem anni IIII,
 fiunt VIIII, adde et re/gulares in eodem semp(er)
 mense apri(li) VII, fiunt XVI, hos partire p(er)
 septem, id est bis septem, XIIII, remanent duo./₂₀

74 fuerat singulis C: feria singularis Janus, Krusch 77
 suas C: suis Janus, Krusch 78 aepactas C: epactis Janus,
Krusch 81 paschalis C, Janus: pascalis Krusch 85 XIIII
 ma luna paschalis C: luna paschalis (pascalis Krusch) XIIII
Janus, Krusch suprascripto C: suprascriptos Janus, Krusch
 89 primum septem C: septeni Janus, Krusch

90 secunda feria occurrit luna paschalis XIIIIma et
/ dominicus festi paschalis dies luna XX./

Item prefati circuli annus secundus a
quo sumunt / exordium aepactas XI. incidit in eodem
anno luna / paschalis XIIIIma (...) mense marti. te-
95 ne XXXVI /₂₅ regulares in eo (...) semp(er), subtra-
he aepactas XI, //f.74^V// remanent XXV. uicissimo
quinto die mensis a k(a)l(endis) mar(tii), quod
/ est VIII k(a)l(endae) ap(rilis), occurrit luna
paschalis. tene s(uprascripto)s XXV, adde et con-/
100 currentes eiusdem anni V, fiunt XXX. adde semp(er)
in fine / hujus mensis regulares IIII, hos partire
p(er) VII, id est septies/₅ quaterni XXVIII, remanent
VI. sexta feria occurrit XIIIIm / luna paschalis

93 eodem C: eo Janus, Krusch 95-96 subtrahe C: subtrahe
semper Janus, Krusch 96 uicissimo C: uicissimo Janus, Krusch

97 mensis om. Janus: mensis legit Krusch inter kalendis
et martii. quod: u sup. lin. 99 paschalis C: paschalis
(paschalis Krusch) XIIIIm Janus, Krusch et om. Janus, Krusch

103 XIIIIm luna paschalis C, Krusch: luna XIIIIm paschalis
Janus

et dominicus festi paschalis luna XVI. / Item mensis
 105 apr(ilis) sepe dicti circuli anni tertii. tene
 semp(er) / in primis regulares XXXV. subtrahe aepac-
 tas eiusdem / anni XXII, remanent XIII. XIII die
 mensis, id est id(us) ap(rilis) occ(urrit)/₁₀ luna
 paschalis XIIIIma. tene hos XIII, adde <con> cur(ren-
 110 te)s sex, fiunt / [XVIII] <XX>. adde in ap(rili) pre(sen-
 te) semp(er) inferius regulares septem, / fiunt
 XXVI. hos partire p(er) septem, ter septem, XXI,
 rema/nent quinq(ue). V feria erit quarta decima
 luna paschalis / et dominicus dies paschales festi
 115 luna XVIII. ita singu/₁₅lis annis a primo usq(ue)

104 paschalis C: paschalis (pascalis Krusch) dies Janus, Krusch

104-105 mensis aprilis C: mense Aprili Janus, Krusch

105 anni tertii C: primi anno tertio Janus, Krusch semper

C: semper in eo mense Janus, Krusch 110-111 presente

om. Janus, Krusch 112 septem alterum C: septeni Janus,

Krusch 113 quarta decima C, Krusch: decima quarta Janus

114 paschalis C, Janus: pasca Krusch paschales C: pascha-

lis Janus: pascalis Krusch 115 XVIII C: XVII Janus, Krusch

ad DCV annum calculabis. Si quan/do mensis marti
 XIIIIma luna paschalis incurrit, XXXVI / regulares
 in primis teneas ex quib(us) aepactas cuius uolue-
 ris / anni deducas et concurrentes adiecias. et
 120 in fine semp(er) quat/tuor regulares augmentis. A-
 praeli (sic) uero mense semp(er) triginta /₂₀ quin-
 q(ue) in capite tene ex quib(us) ut supra deductas
 aepactas / et adiectos eiusdem anni concurrentib(us)
 suis regularib(us) / in fine septem augmenta, lati(...)
 125 namq(ue) ac brebibus om/nia argumenta paschalia
 calculabis. hoc tamen p(rae)terea / lectoris sit.

116 DCV C: nonagesimum quintum Janus: XC quintum Krusch
 mensis marti C: mense Martio Janus, Krusch 117 paschalis
 C, Janus: paschalis Krusch 119 adiecias C: adiecias Janus:
 adgecias Krusch 120 augmentis C: augmentes Janus, Krusch
 122 deductas C: dictas Janus, Krusch 123 adiectos
 C: adiectas Janus: adgectas Krusch 124 regularibus C:
 regulares Janus: regularis Krusch latius C: facilius Janus,
Krusch 125 ac C, Krusch: et Janus brebibus C: breuius
Janus, Krusch paschalia C, Janus: paschalia Krusch . 126
 praeterea C, Janus: praeterea Krusch lectoris C: lector
Janus, Krusch.

cognitum. quoti(...)ens in utrosq(ue) menses /₂₅
 suprascriptos in prima (...) regula continguit
 //f.75^r// ut deductas aepactas amplius a XXX remanent,
 130 demitte / trigenta, q(uo)d si unus aut duo seu amplius
 sup(er) fuerint, / tot dies ipsius mensis a k(a)l(en-
 dis) sit luna paschalis XIII. / Quando au(tem) deductas
 aepactas infra XXX, ut puta /₅ uigenti seu amplius
 minusue remanserit, id e(st) tot dies / mensis a k(a)-
 135 l(endis) occurrit luna paschalis XIII. si enim /
 deductas aepactas XXX tantum remanserint q(uo)d /
 semel in XIII ann(is) accedere manifestum est, tri-
 genta / die a k(a)l(endis) erit paschalis. /₁₀

Quaerenda est natiuitas lunae XIII^{ma} paschalis

127 quotiens C, Krusch: quoties Janus 128 continguit C:
 contigerit Janus: contiguit Krusch 129 remanent C: remaneant
Janus, Krusch 130 demitte C: dimitte Janus, Krusch seu
 C, Krusch: uel Janus 131-132 kalendis C: kalendis Ianuarii
Janus, Krusch 134 remanserit C: remanserint Janus, Krusch
 id est tot dies...remanserint om. Janus, Krusch 137
 XIII C: XVIII Janus, Krusch accedere C, Krusch: accidere
Janus 138 die a kalendis erit paschalis C: die Aprilis
 erit luna paschalis (pascalis Krusch) XIII Janus, Krusch
 139 Quaerenda est natiuitas...VII kalendas maias nullatenus
 celebrabis om. Janus, Krusch.

140 ab / VIII iduum martiar(um) usq(ue) in nonas apr(i-
 lis), quae primus / mensis nouoru(m) initium ostendit
 a XII uero k(alendis) apr(ilis) / usq(ue) in quarto
 decima (sic), XIII, k(a)l(endis) mai(i), in quacu(m)-
 q(ue) die quarta / decima luna occurrerit ipsa te
 145 ad celebrationem /₁₅ s(an)c(t)ae paschae p(er)ducet.
 si uero XIII luna ante XII k(a)l(endas) / ap(rilis)
 occurrerit, hoc est aut XIII luna k(a)l(endas) ap(rilis)
 aut XV/ma k(a)l(endas) ap(rilis), scito quonia(m)
 paschalis luna non est sed / eandem lunam ad XXX
 150 p(er)duxerit , luna quae alia die / fuerit nata in
 ipsa caute s(an)c(tu)m pascha obseruabis. /₂₀ simi-
 liter cautus esto ut XIII k(a)l(endas) mai(i) luna
 XIII non / transcedat aut ad XIII aut XII, nam inci-
 pies in / magnum induci errorem. Chri(sti)anor(um)
 155 uero pascha / ab undecim k(alendis) ap(rilis) usq(ue)
 VII k(alendas) mai(i) quocumq(ue) domi/nica die regula-
 ri uidelicet luna occurrerit, s(an)c(tu)m /₂₅ pascha
 modis omnibus celebrabis. //f.75^V// quod si ante
 XI k(a)l(endas) ap(rilis) etiam si luna occurrat uel
 160 post / VII kalendas mai(as) nullatenus celebrabis./

140 iduum: u alteram, sup. lin.   143 XIII sup. lin.

kalendis sup. lin.   146 ante: an- sup. lin.

Si uis scire quota luna est in XI k(alendis) aprelis (sic), sume annos in/carnationis d(omi)ni n(ostr)i Ih(es)u Chr(ist)i, ut puta DCLXXXVIII. hos parti/5re p(er) X et VIII, remanent quinq(ue), rursus 165 hos multiplica per XI, / fiunt LV, partire trigesima, remanent XXV, uigissima quin/ta luna est in XI k(alendis) ap(rilis). si au(tem) XX, uigissima, si au(tem) I, prima est./

Si uis nosse diem k(a)lendarum ian(uarii) 170 p(er) singulos annos, sume annos ab in/carnatione

161-168 Hoc argum. (Si uis scire quota luna...si autem I, prima est) in Janus et Krusch sub numero XI constat 161 est C: sit Janus, Krusch 162 incarnationis C, Janus: incarnatio- nis Krusch 163 DCLXXXVIII C: DCLXXV Janus, Krusch 164 X et VIII C: XI Janus, Krusch remanent quinque C: fiunt CX Janus, Krusch 166 XXV, uigissima quinta C: XX.uicesima Janus, Krusch 167 XX, uigissima C: VII, septima Janus, Krusch 167-168 autem I, prima est C: asse, prima Janus, Krusch 169-179 Hoc argum. (Si uis nosse diem kalendarum... hoc calculo cognoscitur uoluentibus annis) sub numero XII in Janus et Krusch constat 170 annos, sume C: annos, quota sit feria, sume Janus, Krusch ab incarnatione C: incarnatio- nis Janus, Krusch.

d(omi)ni n(ostr)i Ih(es)u Chr(ist)i, DCLXXXVIII. deduc
assem, remanent /₁₀ DCLXXXVIII. hos p(er) quartam
partem partiris et partem / quam partitus es, adiecies
sup(er) DCLXXXVIII, fiunt simul DCCCLX. / hos parti-
175 re p(er) VII, remanent sex, sexta feria (**est**) k(alen-
darum) ian(uarii). si V, quinta / feria, si nihil,
sabbatum, si prima , I, dominicum. It(em) k(a)l(en-
dae) mensiu(m) / qua die intrent, hoc calculo cognos-
citur uoluentib(us) annis. /₁₅

180 Oct(ober) II habet litteram. / No(u)em(ber)
V. Mai(us) III./ Dec(ember) VII. Iun(ius) VI./ Jan(ua-
rius) II. Iul(ius) I./ Feb(ruarius) V. A(u)g(ustus)
IIII./₂₀ Mar(tius) V. Sep(tember) VII. Ap(rilis) I./

171 DCLXXXVIII C: ut puta, annus DCLXXV Janus, Krusch
172 DCLXXXVIII C : DCLXXII Janus, Krusch 173 partem alterum
C: quartam partem Janus, Krusch adiecies C: adiecies Janus:
adiecies Krusch 174 DCLXXXVIII C: DCLXXXIIII Janus, Krusch
DCCCLX C: DCCCXXXII Janus, Krusch 174-175 partire C:
partiris Janus, Krusch 176 sex, sexta feria est C: II. secun-
da est dies Janus: II. Secunda est kalendas dies Krusch
176-177 V et I sup. lin. si nihil, sabbatum, si prima, I,
dominicum C: si asse, Dominica, si nihil, sabbatum (sabbatum
Krusch) Janus, Krusch 177-179 Item kalendae...uoluentibus
annis om. Janus, Krusch 180- Hoc argum. (october II
habet litteram...sine errore reperies) Janus et Krusch om.

His semp(er) adiectae aepactas solis anni
 185 cuius uolueris / et deinceps partire p(er) septi(m)a(m)
 parte(m), septies asse / aut septies bini sicque cal-
 culationis seriem sine / errore reperies.

Si uis cognoscere quota luna festi paschalis
 occurrat / si martio mense pascha celebratur, compu-
 190 ta menses / a septembrio usq(ue) ad febrarium, fiunt
 sex. his semp(er) adiecie / regulares duo, fiunt octe
 (sic), adde et aepactas, id est adiectio/₂₅nes lunares,
 cuius uolueris annis, ut puta indictio prima, XIIII
 //f.76^r// et diem mensis quo pascha celebratur, id
 195 est martio XXVIII. / fiunt simul quinquaginta I.

184-187 In codice, hae lineae cum lineis 180-183 paribus
interuallis distantes scriptae sunt. Hac ratione non computan-
tur. 188-209 Hoc argum. (Si uis cognoscere quota luna festi...
 die XXXI, annis singulis decimo mense) in Janus et Krusch sub
numero IX constat. 188 paschalis C, Janus: pascalis Krusch
 189 pascha C, Janus: pascha Krusch 190 febrarium C, Krusch:
Martium Janus 191 adiecie C: adiecie Janus: adiecie Krusch
 192 et om. Janus, Krusch adiectiones C, Janus: adiectiones
Krusch 193 indictio prima, XIIII C: indictionis III XII,
 fiunt XX Janus, Krusch 194 pascha C, Janus: pascha Krusch
 195 martio XXVIII C: Martii XXX (XXXmum Krusch) Janus,
Krusch quinquaginta I C: L Janus, Krusch.

deduc XXX, remanent XXI. / uigissima prima luna est
 in die resurrectionis d(omi)ni./ Si uero mensi apr(i-
 li) pascha celebramus, computa menses /₅ a septembrio
 usq(ue) ad martium, fiunt septem. is semp(er) adiece
 200 / duo, fiunt VIIII, adde aepactas lunae cuius uolueris
 anni / ut puta indictio secunda XXV, fiunt XXXIIII
 et diem mensis / quo pascha celebramus, id est apr(i-
 lis) XI, qui simul fiunt XLV./ deduc XXX, remanent
 XV. luna XV (est) die resurrectionis d(omi)ni. /₁₀
 205 Si requeras a septimbrio usq(ue) in decimber, III

196 XXI. uigissima prima luna C: XX. uicissima (uicesima Janus)
Janus, Krusch   197 mensi C: mense Janus, Krusch   198
 pascha C, Janus: pasca Krusch   computa C, Krusch: computa
Janus   septembrio C, Krusch: septembri Janus   199 is C:
 his Janus, Krusch   adiece C: adiece Janus: adiece Krusch
 200-201 cuius uolueris anni C: anni, cuius uolueris Janus,
Krusch   201 indictio secunda XXV, fiunt XXXIIII C: indictio-
 nis IIIII, XXIIII, qui fiunt XXXII Janus,krusch   202 pascha
 C, Janus: pasca Krusch   203 XI C: XVIIIII Janus, Krusch
 XLV C: LI Janus, Krusch   204 XV. luna XV est C: XXI. luna
 XXI est in Janus, Krusch   205 requeras C: requiras Janus,
Krusch   septimbrio C: Septembri Janus, Krusch   in decimber
 C: ad Decembrem Janus, Krusch.

semp(er) in his IIII / mensib(us) regulares adiecis,
 in bissexto au(tem) solo modo anno duo / regulares
 sup(ra)scriptis mensib(us) annumerabis et p(ro) XXX
 uno / die, XXXI, annis singulis decim(o) mens(e). /

210 Si uis cognoscere quotus dies septimane
 est, sume dies a ia/₁₅nuario usq(ue) ad mensem quem
 uolueris, usq(ue) ad XXX diem mensis marti, fiunt
 dies LXXXVIII. his adiece semp(er) unum, / fiunt
 XC et semp(er) adde aepactas solis, id est concurrentes
 215 / septimanae dies cuius uolueris anni, ut puta tertiae<secunda>
 indic/tio, fiunt simul XCII. hos partire p(er) septem,
 remanet una. /₂₀ ipsa est dominicae paschalis festi
 sic qua(m)libet diem. / a k(a)l(endis) ian(uarii) usq(ue)

206 adiecis C: adicias Janus: adgecias Krusch 207 solo
 modo C: solummodo Janus, Krusch 208-209 XXX uno die, XXXI
 C: XXXI die, XXXII Janus, Krusch 209 decimo C: Decembri
Janus, Krusch post mense add. Janus et Krusch adsumes in
 fine 210- 218 Hoc argum. (Si uis cognoscere quotus dies
 septimane est...paschali festi sic quamlibet diem) sub numero
X in Janus et Krusch constat 211 usque C: ut puta Janus,
Krusch 213 dies om. Janus, Krusch adiece C: adicies
Janus: adgecias Krusch 215-216 tertiae indictio C: III,
 indictionis II, Janus, Krusch 217 paschalis C, Janus: pasca-
lis Krusch.

ad XXXI diem mensis decembris quota feria / fuerit,
 220 inuenies computando ut regularem unum et concur/rentes
 quae a ianuario mense semp(er) incipiunt parit(er)
 adsumes./

Si uis scire quota luna sit k(a)l(endis)
 ian(uarii), scito quotus lunaris /₂₅ ciclus sit,
 225 uerbi gratia ciclus XV. tene tibi unum, //f.76^V//
 id est ipse dies k(a)l(endarum) ianu(arii) et duces
 quinties decus quinquies, / faciunt LXXV, quos adiecies
 sup(er) unum et fiunt LXXVI. / item duces sexies de-
 cus quinquies, fiunt XC quos adiecies / sup(er) LXXVI
 230 et fit summa numeror(um) CLXVI, in quib(us) par/₅-
 tiris trigissima , remanent XVI. XVI luna est k(a)-
 l(endis) ian(uarii) / et puncti XVI. iusto modo p(er)

219 XXXI C: XXX Janus, Krusch   222 adsumes C: adsumas Janus,
Krusch   223-246 Hoc argum. (Si uis scire quota luna sit...
 sexagissimam partem ne in errorem incedas) sub numero XIII
in Janus et Krusch constat   226 ipse dies kalendarum C:
 ipsas kalendas Janus, Krusch   duces C, Janus: ducis Krusch
 227 quinties decus C: quinquies decies Janus, Krusch
 adiecies C: adiecies Janus: adiecies Krusch   228 duces
 C, Janus: ducis Krusch   228-229 decus C: decies Janus, Krusch
 229 fiunt C: faciunt Janus, Krusch   adiecies C: adiecies
Janus: adiecies Krusch   230 fit C: sit Janus, Krusch
 232 iusto C: isto Janus, Krusch.

XVIII cyclos lunares compu/tabis semp(er) ut k(a)-
 l(endis) ian(uarii) quota sit luna absq(ue) errore
 235 / reperia. du(m) au(tem) uenies ad XVI(m) cyclum
 lunarem / et dixeris quinquies decus septius sup(er)
 k(a)l(endas) ian(uarii), qui faciunt /₁₀ dies LXXX,
 si partiris sexagissima et adiecies ipsum / asse
 fiunt LXXXVII. deinde dicis sexies decus septius,/
 240 fiunt CII quos adiecies sup(er) LXXXVII, fiunt CLXXX-
 VIIII./ ibi trigissima, remanent VIIII. nona luna
 est k(a)l(endis) ian(uarii) / et puncti XXVI sic
 et XVIII et XVIII cyclo facies.

233 computabis C, Krusch: computabis Janus ut C: et Janus,
Krusch 235 uenies C: ueneris Janus, Krusch XVI(m) cyclum
 lunarem C: XVII cycli lunaris Janus, Krusch 236 dixeris
 C: duxeris Janus, Krusch decus C: decies Janus, Krusch
 237 dies LXXX C: LXXXV Janus, Krusch 238 sexagissima
 C: sexagesima Janus, Krusch adiecies C: adiecies Janus :
 adiecies Krusch asse C: assem Janus, Krusch 239 LXXX-
 VII C: LXXXVI Janus, Krusch dicis C: ducis Janus, Krusch
 decus C: decies Janus, Krusch septius C: septies Janus,
Krusch quos adiecies super LXXXVII C: eos adiecies (adiecies
Krusch) super LXXXVI et Janus, Krusch 240-241 CLXXXVIIII
 C: CLXXXVIIII Janus, Krusch 241 ibi trigissima C: partire
 ibi XXXcesima Janus, Krusch 24 et XVIII C: et in Janus, Krusch.

A primo /₁₅ cyclo lunari [us] usq(ue) XVI non
 245 partieris sexagissimam / partem ne in errorem in-
 cedas./

Si uis cognoscere quotus dies septimanae
 sit hodie / quocumq(ue) die computare uolueris ,
 fac omnes menses / esse XXVIII et quid ex eis
 250 remanserit XXVIII pretende /₂₀ in manu propt(er) con-
 putandum. et quanti dies uenerunt / de mense tunc tibi
 p(re)sente quando hoc computare uolueris / et adde a-
 diectiones solis anni cuius uolueris et indictio/nem
 illius anni quem requeris et diuide in septimanas /
 255 et demitte eas quanta habuerit et quid ubi remanserit
 /₂₅ ipse e(ss)e dies septimanae ut puta indictione pri-
 ma an(ni) //f.77^r// quo fecimus VIII k(a)l(endis) mai(i)
 habet soladictio V. adde pri/mam diem k(a)l(endis)
 ian(uarii) V et I quid facit nisi sex et tolle / de
 260 VIII, tres, de VIII, II, de X, tres. VIII ergo et sex
 quid / sunt nisi XIII et bis septem quid s(un)t nisi

244 inter primo et cyclo add. Janus et Krusch uero 240 par-
 tieris sexagissimam partem C: partiris sexagesimam Janus; Krusch

245-246 incedas C: incidas Janus, Krusch 247 Argumenta
XVI et XVII codicis C (XVI, Si uis cognoscere quotus dies...ita
 in reliquum obseruandum est; XVII, Si uis cognoscere quota luna...
 si sic semper computaueris) in Jani Kruschique editionibus desunt.

XIIII. si non reman/₅serit tibi aliquid sabb(atum)
 intrat k(a)l(endae) ianuarii isto anno, si re/manse-
 rit I, dom(inicum), ita in reliquum obseruandum est./

265   Si uis cognoscere quota luna fuerit mensis
 quem uolueris / computare ut puta anno quo fecimus pas-
 cha VII k(a)l(endis) mai(i) / uerbi causa no(u)em post
 istud pascha, computa lunam /₁₀ eius, tale modo tolle
 de septimbrio I, id p(er) eo Ium ponis de / octimbrio
 270 I, mitte et regulariter fiunt IIII, pone / et dies men-
 sis qui transierunt de eo quem computas et pu/ta modo
 hodie quando hoc computauit XXIIII u(e)l qualiter / eue-
 nerit, mitte et adiectiones lunae XXVIII. fiunt simul
 /₁₅ dies LV, tolle de his XXX, remanent tibi XXV, ho-
 275 dio (sic) quo / hoc computauit XXV luna fuit noem-
 bri (sic) menses tale / ordine lunae aetatem omni die,
 omnium mensium / inuenire facile poteris, si sic sem-
 p(er) computaueris./

* NOTA: Per les dades que dóna Jan, en notes a peu de
 plana, referents al ms. cottonianus de la seva edició,
 pensem que va haver de tenir a la vista o conèixer el nostre
 ms. Cotton Caligula A XV, a pesar que ell no el citi mai.

TRANSCRIPCIÓ DEL MS. PARIS, BIBLIOTHÈQUE NATIONALE,
NOUVELLES ACQUISITIONS LATINES, 2169 (5^v-9^v).

INCIPIUNT ARGUMENTA DE TITULIS PASCHALIBUS

SECUNDUM /₁₅ EBREOS ET LATINOS INVESTIGATA SOLLERTIA.

Si nosse uis quotus ann(us) est ab incarna-
 tjone d(omi)ni n(ostr)i Ihes(u) Chri(sti), multipli-
 5 ca LIII p(er) XV^a partem, / id <est> quindecies
 LIII, DCCLXXXV, his semp(er) adice XII, fiunt DCCCVII
 adde et quotus ann(us) est indic/tjonis cui(us)
 uis anni, ut puta anni istius X, fiunt DCCCXVII. oc-
 tungentessim(us) septim(us) decim(us) / ann(us)
 10 est ab incarnatjone Chri(sti). hoc tantu(m) sollici-
 tus est obserbandu(m) ut quotie(n)s cumq(ue) ad
 XV^a/₂₀ indictjone p(er)ueneris, annu(m) semp(er)
 ad I^a summa(m) adicies. ut puta pro LIII°, LIIII°
 p(er) XV^{am} parte(m) multi/plicabis quousq(ue) XVI
 15 annos alterius indictjonis recurras. hanc regula(m)
 sollerter indagare / et annos d(omi)ni sine ullo
 errore poteris repperire.

Et ut reperias quota sit era, adice annos

/ XXXVIII ad annos incarnatjonis d(omi)ni qui iam
 20 precesserant antequam Chr(istu)s nasceretur. / ut
 puta ad annos d(omi)ni qui supra memorati sunt,
 fiunt DCCCLV. hii anni sunt ex quo era /₂₅ inuenta
 est. era ab er uocata qua Iulius Cesar qui omne(m)
 monarcia(m) tenuit, aliut / sibi in tributo non
 25 precepit dare nisi nummos ereos et suo in tempore
 era inuenta est. / monarcia uero greco eloquio di-
 citur. monos Grege, Latine un(us) dicitur. Archos
 / princeps q(ui)a ipse totjus mundi principatu(m)
 tenebat. Iulius a Iulia matre uocatus / Cesar accesio-
 30 ne matris u(e)l quia cu(m) cesarie natus est.

DE INDICTIONE INDAGANDA. /₃₀ Si uis scire
 quotus ann(us) est indictjonis, su(m)me annos ab
 incarnatjone d(omi)ni cui(us) uis anni, eisq(ue)
 / semp(er) adice canonicos III, hos partire p(er)
 35 XV^a parte quare q(ui)a indictjo p(er) XVI annis
 currit / et redit ad caput. si partjendo superabe-
 rint III u(e)l III (sic) aut quanticu(m)q(ue), ipse
 erit ann(us) / indictjonis. si uero nicil remanse-
 rit, XV^a erit indictjo.

40 PRO BISSEXTO QUOTUS EST ANN(US). / Si
 uelis repperire quo anno bissextu(m) incurrat u(e)l
 quotus sit ann(us) p(o)s(t) bissexto, su(m)me /₃₅
 annos ab incarnatjone Chri(sti), eosq(ue) parti

p(er) quarta parte quare quia ipse bissextus

45 //f.6^r// p(er) IIII^{or} annos currit et redit ad
caput. si partjendo superaberint I, II u(e)l III,
ipse est ann(us) / p(o)s(t) bissextum. si uero parjen-
do superauerit nil, bissextu(m) esse scias.

DE CONCURRENTIB(US) SEPTIMANE DIEB(US)./

50 Si nosse uis adiectjones solis, id (es)t concurrentes
septimane dies, su(m)me annos ab incarnatjone /
d(omi)ni, eisq(ue) semp(er) adice su(m)ma(m) ex
qua bissextum partisti de quarta parte, ex his
subtrae unum /₅ et quod remanserint diuidi liquidius
55 p(er) VII^a parte quare quia omnis uite n(o)s(tr)ae
temp(us), / his septem terminatus dieb(us) et redit
ad caput. si partjendo p(er) parte VII^a superauerint
/ un(us), II u(e)l III usq(ue) VI, in ipsa feria
erunt k(a)l(en)d(ae) ianuarie. si uero partjendo
60 nicil remanserit, die / sabbato k(alenda)e ianuarie
esse cognosce.

DE ANNO DECEMNOBENNALIS CIRCULI / SOLARIS

QUOTUS SIT. /₁₀ Si uis scire quotus ann(us) est
circuli decenouennalis solaris, su(m)me annos ab
65 incarnatjone d(omi)ni, / eisq(ue) semp(er) adice
I, eosq(ue) partire p(er) XVIII^a parte quare
quia ipse cyclus p(er) XVIII^{e(m)} annos currit /
et redit ad caput. si partjendo superauerint I,

II u(e)l III usq(ue) XVIII, ipse erit ann(us) cycli
 70 solaris / decennobennalis. si nil remanserit, ann(us)
 erit XVIII^{us}.

QUOTUS SIT CYCLUS LUNE. / Si uis scire
 quotus ann(us) sit cycli lunaris qui decennouennalis
 circulo continetur, su(m)me annos /₁₅ ab incarnatjone
 75 d(omi)ni et subtrae ab eis semp(er) II°. quot re-
 manserit p(er) XVIII^a parte diuides. quod iter(um)
 / sup(er) fuerit, ipse cyclus lune decennouennali
 circuli. si nil superauerit, XVIII^{us} erit ann(us)
 lunaris. /

80 DE EPACTIS LUNARIB(US). Si uis cognoscere
 quod sint epacte, id (es)t adiectjones lunares,
 / su(m)me annos ab incarnatjone d(omi)ni. hos diuide
 p(er) XVIII^a parte quare quia ipse epactae p(er)
 XVIII^{em} / annos currit et redit ad caput. quot
 85 partjendo p(er) XVIII^a superaberint, multiplica
 p(er) XI. /₂₀ quod p(er) XI^a multiplicaberis, diuide
 p(er) XXX^a. quot d(e) XXX^a sup(er) fuerint, ipsos
 addent Egypti ad l(une) c(u)rs(um). / Ad ipsas (a)e-
 pactas Egyptior(um) adice VIII canonicos. si infra
 90 XXX^a u(e)l usq(ue) XXX^a fuerint, ipsam aepacta(m)
 / s(e)c(un)d(um) Latinos esse cognosce. si uero
 ipse epacte Aegyptior(um) qu(m) VIII quos adiecisti
 sup(er) XXX^a / fuerint, deduc p(er) XXX^a. quot su-

p(er) fuerit ad l(une) c(u)rs(um) adicies. tu uero
 95 sollicitus esto ut si quando / annos d(omi)ni p(er)
 XVIII^a partieris, si diuidendo parui remanserint,
 id (es)t I aut II et p(er) XI^a multipli/₂₅ caberis,
 id (es)t I, XI aut undecies VI, III, XXII, ipsos
 addent Egypti ad l(une) c(u)rs(um), eisq(ue) adice
 100 / VIII et repperies Latinor(um). quotiens au(te)m
 nil remanserit siue ex parte XVIII^a seu ex XXX^a
 / nullum esse aepacta(m) Egyptioru(m) set esse annu(m)
 primu(m) decemnobennalis cicli solaris / qui est
 lunaris XVII^{us}, in quo anno primo VIII° addim(us)
 105 nos ad lune cursum. /

QUOTUS SIT ANNUS CYCLI SOLARIS ANNORU(M)
 VIGINTI ET OCTO. /₃₀ Si nosse uis inquolibet anno
 quodtus sit ann(us) in circulo solis qui p(er) XXVIII
 annis uoluitur, / su(m)me annos ab incarnatjone
 110 d(omi)ni qui occurrunt. ab eis semp(er) subtrae
 III aut adice / XXV sicq(ue) postmodum su(m)ma(m)
 ipsa(m) p(er) XXVIII^a parte ad competentem numeru(m)
 liquidius / diuideuis et quod remanserit solis
 cyrculu(m) esse pronuntiab(is). si uero partjendo
 115 nil / superauerit, XXVIII est solis cyrculus. sicq(ue)
 ad primu(m) redis. /₃₅

Si nosse uis unde fit bissextus, ita in-
 benies. ann(us) abet dies CCCLXV, + horas IIII-